

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Működéséért: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyilvántartásunkonként 60 fillér.

Tarthatatlan állapot.

— A pénzpiacz helyzete. —

Székelyudvarhely, nov. 8.

Ez a tizenhármadik számú év sok esztendőig emlékezetes fog maradni nekünk. Azok az elemi csapások, a melyek nemzeti termelésünket megannyi millióval károsították meg, csak szomorú mellékkörülményekké töpülnek a szerencsétlen gazdasági és politikai viszonyok nemzetközi összejátszása mellett, a mely gazdasági életünk árforgalmi, közlekedési és pénzügyi vérkeringését hurokba szorította.

A balkáni háború, a melynek lebonyolódása nekünk szemernyi hasznot sem hajtott, nekünk magunknak százhetvenhat millió koronánkba került a rendkívüli hadügyi költségekhez való kvótászerű hozzájárulásunk révén. De ha ez az összeg, állami költségvetésünknek majdnem tíz százaléka, már magában véve is nehéz hadisarcz egy káros semlegeséggel kísért háborúból kifolyólag, annál nehezebb e terheket elviselni akkor, a mikor a háború pénzszükségei és medrehagyott gazdasági forgalma által megbomlasztott pénzkeringési és árforgalmi rendszer minden vészhozó hatásával ellene fordul gazdasági termelésünknek és forgalmunknak.

A Balkán piacain jelentékeny károkat szenvedett ipari érdekeltységünk, közlekedési eszközeink a tranzitforgalom megbénulásának pénzügyi következményeit szenvedik, de mind ennél jobban szenvedett gazdasági életünk a pénzdrágulás és pénzfelvonás iszonyatos csapása alatt, a mely a hadikészletet huzamos főtartásának és a külföldi piacok tartózkodásának következménye volt és a melyet a fővárosi pénzügyintézetek nagy része nem mulasztott el a maga javára busásan kamatoztatni. Egy év óta csakhamar teljesen kiapadtak a pénzforgalom csatornái, pénzügyintézetek tömegesen megszűntek, iparvállalatok, a melyeknek hitelét megvonták, csődöt mondtak, mások félüzemre mentek át, rejtett fizetési képtelenségek egész tömege lappang a felszín alatt, a mely a nyílt fizetési képtelenségek zömét hordja zavaros hullámain. És mindezekkel együtt jár a gazdasági élet pesszimizmusa, a vállalkozás kedvetlensége, s ráadásul a külföldi pénzmedenczék irányítóinak politikai okokra visszavezethető hajszája pénzügyeink bonitása és hitelünk bizottsága ellen.

Gazdasági életünk belső betegségeire vall, hogy a mai pénzdrágasággal nem jár párhuzamosan az áruk értékének csökkenése. A pénz kevés és drága, de a mellett a fogyasztási cikkek ára nem hogy csökkenne, hanem emelkedik. Ez a nemzetgazdasági törvényeket megcsúfoló körülmény a gazdasági erkölcsi

betegségünkben keletkezik, hogy fogyasztási igényeink főleg ipari téren nagyobbak, mint termelési lehetőségeink. Termelésünkben egy indisztrialisáló ország közepes színvonalán állunk, igényeinkben pedig a nyugat-európai vagyonos kulturpiacok drága fényűzésében tetszelgünk. Ez az oka, hogy termelésünknek külföldi piacok kellene, a melyek, ha elzárkóznak, válságba jutunk és hogy behozatalunk a válságos időkben sem csökken, sőt éppen az improduktív szükségletekben növekszik, a mi kereskedelmi mérlegünk erős romlását okozza.

Az elzárkózó külföldi pénzpiacokkal szemben aligha fog kielégítő kárpótlásul szolgálói hazai természeti erőinket külföldi pénzzel való hasznosítása, s ha bankrendszerünket a pénzügyminiszter szavai szerint reformálni is fogják, az bármennyire szükséges is, csak a pénzkeringés rendszerét fogja egészségesebbé tenni, de a mai válságos viszonyok között a főtanulság a nemzet minden tagjára ró kötelességeket, az igényeknek kvalitatív megrostálása tekintetében. A nemzetnek, mint fogyasztónak, méltányolnia kell a nemzetet mint termelőt és ehhez kell szabnia fogyasztási tekinteteit. Ez a módja gazdasági életünk orvoslásának, s csak ezen az uton juthatunk el oda, hogy az államnak hasznos beruházásokra szükséges pénzügyeinek ellenséges indulatú külföldi piacokról leszorulva legalább részben itthon legyenek fedezhetők.

Mert ez a gazdasági önállóság útja, a mely egyedül vezethet ki bennünket a most folyó gazdasági válság süppedékes talajáról.

Államosítják a megyeieket.

A képviselőház közigazgatási bizottsága csütörtökön tárgyalta a vármegyei választott tisztviselők megbízatásának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. Többek felszólalása után Sándor János belügyminiszter utalt arra, hogy a javaslat a kormányprogram egyik sarkalatos pontjának a megvalósítását célozza. A közigazgatás állami feladat, mely sokkal jobban és hatékonyabban fog érvényesülni, ha a közigazgatási ügyek ellátása az egész vonalon állami tisztviselők által lesz oltatva. A személyi tekinteteken felül országos és nemzeti érdek a kinevezési rendszer behozatala, különösen a választói rendszer megalkotása után. Az előkészítés alatt álló vármegyei reformjavaslat remélhetőleg már a jövő év első felében törvényerőre emelkedhetik és ezért volt szükség a tárgyalás alatt álló törvényjavaslat betervezésére. A bizottság erre a javaslatot eredeti szövegében egyhangulag elfogadta egy általánosságban, mint részleteiben.

A bizottság ezután áttért a közegészségügyi és közigazgatási, valamint a segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására. Itt Sándor János belügyminiszter utalt arra, hogy a kormány megnyugvással terjeszti a törvényhozás elé a javaslatot, a mely megvaló-

sítja a kormány azon felfogását, a mellyel a közegészségügyi feladatát méltányolni kívánja. A kormány programjába fel van véve a közegészségügyi adminisztráció reformja is, melynek megvalósítása igen nagy és nehéz feladat és nem lehetett már várni a jegyzők anyagi helyzetének rendezésével addig, a míg e nagy reformmunka elkészül. A javaslatot a bizottság változatlanul elfogadta.

Politikai jegyzetek.

— A féltett sajtószabadság. — Ellenzék a házban. —

Székelyudvarhely, nov. 8.

Van most politikai akció bőven s a mozgalmak szításáról az ellenzéki szövetség nagy buzgósággal és rendkívül élénk tevékenységgel gondoskodik. Örvendetes azonban az, hogy most már nem panamás ügyekről van szó, hanem konkrét kormányjavaslatok bírálatáról, a mi az ellenzéki pártoknak nemcsak joga, hanem kötelessége is. A panamás ügyek, úgy látszik, már ki vannak merítve s minden jel arra vall, hogy a botrány ezentúl csak mint sötét háttér fog szerepelni az ellenzéki akciójában. A visszatérő refrén úgy szól, hogy az ilyen és olyan pénzen szerzett többségnek nincs joga ahhoz, hogy olyan működést fejtsen ki, a minőt kifejti. Ezzel szemben áll aztán a Tisza István refrénje, a ki nem győzi ismételni, hogy mindent tudva akartak szövetkezni ugyanazzal a Lukács Lászlóval, a ki ellő most a legélesebb erkölcsi felháborodást mutatják.

Ez az ellentét jellegzetes abban a küzdelemben, a mely az ellenzék és a munkapárt között folyik — oly vehemenciával, a minővel csak mi magyarok tudunk harcolni, persze egymás ellen, a saját erőseinket gyöngítésével, közös ellenségeink óriáira.

Az utolsó napok mozgalmak egyebként a fenyegetett szabadság jegyében áll s a kormánynak a sajtóreformra vonatkozó javaslatát ellen irányul.

Az agítáló politikusok most féltik a sajtót, de nekik bizony nem a sajtó a fő, hanem az agitáció: ezt látja a társadalom, ezért nem kelt benne nagy visszhangot a nagy arányokban szervezett mozgalom. Egyedül az újságírók komoly és hivatását felelősséggel átérző része az, a mely őszintén, minden hátsó gondolat nélkül és felsőbb szempontokból aggódik a sajtószabadság tervezett korlátozásán; a sikeres védelemnek azonban utójában áll a silány sajtónak visszatérítő nyelvése és iszonyu tobzódása minden ellen, a mi jóízűség, a mi műveltség, a mi igazságszeretet, a mi iránítadás, a mi irodalmi színvonal és a mi tisztoság a sajtó munkásainak tulajdonok nagyrésztében megtalálható. Az újságíróknak maguknak talán elhiszi a társadalom, hogy joggal fáj nekik a kormány javaslatára s ezért a tisztoság sajtó érdekében jobb volna, ha ebben a küzdelemben a politikusok kevésbé forrón támogatnák. A küzdelemnek így bizonyára több kilátása volna a sikerre; mert most ki vagyunk téve annak, hogy a politikusok szerelmes öléssel agyontámogatják a sajtószabadságot is.

A magyar sajtó szervezetében súlyos betegségek tüneteit mutatkoznak, nem ma, hanem esztendő óta. Ezt orvosolni kell: ezt komolyan

zámogatásba venni nem lehet. De az operáló késnek rendkívül óvatosnak kell lennie. Ha sikerül az igazságügyminiszternek egy jó sajtótörvényt alkotnia, amely a tisztességet, az igazságot és a szabadságot szolgálja a sajtóban, a fekélyt azonban eltávolítja: oly maradandó érdemet szerez magának, amely mellett a politikusok lármája zaja úgy eltűnik, mint az őszi nyirkos köd a déli nap rogyogó, tiszta sugarától.

A függetlenségi párt elhatározta, hogy rendszeresen bejár a képviselőházba, hogy a szönyegen levő törvényjavaslatok ellen tiltakozzék és tárgyalásában formálisan is résztvegyen.

Ezt a határozatot bizalmas tanácskozásban hozták meg és orról hivatalos közlést nem adtak ki. A határozat azonban kértelmű. Csupán annyit jelent, hogy a reform ellen az ellenzék formális vitát indít, de nem jelenti azt miképpen a taktikusok mondják, hogy normális mederben folytatják a tanácskozást. Az általános vita során egész sereg ellenzéki készülő a felszólalásra, szavazni azonban nem fognak. Az sem egészen bizonyos még, hogy résztvesznek a részletes tárgyalásban, mert a taktikusok felfogása szerint ez rendez tanácskozást jelentene, de ezt is, hogy az új házszabályt respektálni kell. Ettől pedig irtózik az álszemérmesek, vagy ismételjük, a taktikusok hada. Tehát egyelőre tárgyalnak is, nem is. Olyképp járnak el, a hogy nekik tetszik és nem az új házszabály rendelkezése szerint. De tárgyalni kell! Mert az országot föllármázták, a szabadságjogok veszedelmét hirdették és hirdetik és mégis furcsa dolog volna, ha épp a parlamentben, az egyedül illetékes forum előtt nem tüznék ki a harci zászlót.

A kormány és a munkapárt elégtétellel látja az ellenzék taktikájában elkövetkezett fordulatot és helyesli abbéli elhatározását, hogy résztvesz a Ház tanácskozásaiban.

És fölöttébb kedvezően fogadja az ellenzéknek tárgyalására kész hajlandóságát a képviselőház elnöksége, mert mint az elnökség egyik tagja mondotta, az ellenzék meg fog győződni a gyakorlatban is arról, hogy az új házszabály egyáltalában nem érinti a szólás szabadságot. Szabadon beszélhet a napirenden lévő tárgyról, de mindenkor csupán a házszabály keretein belül.

A munkapártban szilárdan meg vannak győződve arról, hogy az ellenzék, ha valóban komolyan fogja föl abbéli elhatározását, hogy a reformokon javítani akar, kerülni fogja a botrányt és a személyeskedést és csupán az általa hirdetett és kitűzött célt követve, a vélt sérelmes intézkedések ellen fog küzdeni.

KÖZIGAZGATÁS.

Bélyegmentes beadványok. A honvédelmi miniszter rendeletet intézett valamennyi pénzügyigazgatóságához, hogy az 1912. évi XXX. t. c. 86. §-a szerint „az ezen törvény végrehajtása céljából szükséges összes beadványok és jegyzőkönyvek, valamint az eme beadványokban és jegyzőkönyvekben előadott kérelmekre vonatkozó határozatok ellen irányuló felebbezések is — kivéve a törvény 39. §. utolsó bekezdése szerint netán megindított bírósági eljárát — bélyegmentesek. Ugyazintén az ilyen bélyegmentes beadványokhoz, jegyzőkönyvekhez és felebbezésekhez szükséges segédíratok is, ha csupán arra a célra szolgálnak, feltételesen bélyegmentesek.” Ez alapon bélyegmentesek tehát az idezőtt törvény-cikk 19—33. §§-aiban érintett kedvezmények elismerése, továbbá a tartózkodási helyen való állítás engedélyezése, valamint a fegyvergyakorlat elhalasztása iránt benyújtott folyamodványok is.

Katonai alapítványok. A 12-ik hadtestparancsnokság pályázatot hirdetett az erdélyi katonai alapítványok üres helyeinek betöltésére.

A hirdetés szerint pályázhatnak a segélyre szorult özvegyek és árváknak olyan legénység állományu egykori katonák után, kik a Királyhágón tul (Erdélyben) születtek, a közös hadseregben szolgáltak és vagy az ellenség előtt el estek, vagy a tényleges szolgálat teljesítése által lettek rokkantá és mint rokkantak nyugdíjjal vagy anélkül bocsáttattak el, vagy azok a férfiak, kik legénység állományu, segélyre szorult rokkantá vált katonáknak, kik a közös hadseregben szolgáltak és az 1859. évben fennállott brassói körnek valamely községében születtek. A kérvények az alispánhoz január 15-ig nyújthatók be.

Udvarhelymege új építkezési szabályrendelete. A vármegyének 1889-ből való építkezési szabályrendelete több intézkedésében elavultnak, illetve a községek fejlődéséhez képest alkalmatlannak bizonyult. A törvényhatóság f. évi június havi közgyűlése ez okból új szabályrendeletet dolgozott ki, mely a szabályozási vonalakra, az építkezési engedélyezésben való eljárásra nézve a réginél részletesebb megállapításokat tartalmaz. Magukra az építkezésekre nézve pedig a tűzbiztonság és az építési anyagok szilárdsága szempontjából tesz praktikus intézkedéseket. Egyben az ipari fejlődés lehetőségeivel is számol az új szabályrendelet, amennyiben megfelelő övintézkedésekkel a községek belterületein is ipartelepek, gyárak, gőzmalom létesítését kivételesen megengedi. Ezt a szabályrendeletet a belügyminiszter e héten érkezett leiratával jóváhagyta, s így az a jövő évtől kezdve életbe fog lépni.

Panasz az Océánon át.

Székeljudvarhely, nov. 6.

Ki hinné, hogy tul a nagy Amerikában, az élet szédítő lüktetésének hóában — velünk, a világtól elzárt, szegény székelyekkel is törődnek. Velünk, a kiknek panasza és jajsza alig töri át a megye határát.

Kellemesen lepheti meg minden igaz fiát a Székelyföldnek az a szeretettel, féltő gondnal, hazafias melegséggel megirt néhány sor, mely „Pusztuló ország” czim alatt látott napvilágot a Clevelandban megjelenő „Szabadság” czimű lap egyik számában.

— Sohasem volt igazabb a felsőhajtás: pusztul a székely — beszeri a sorok írója. — Sohasem volt nagyobb szükség erre a vészkiáltásra, sohasem fenyegetett ilyen feltartóztathatatlan közelséggel ez a veszedelem, mint most. És most, a mikor a pusztulás villámai cikáznak a székelyföldi falvak felett, amikor sirás és jajveszkelés, fogaknak csikorgatása, éhségvágyás hangjai hallatszanak szélteben-hosszában a székely vármegyékben, most talán egy mese, az olvasókönyvek egy tanulaságos meséje juthat a földönfutóvá vált szerencsétlen székely emberek eszébe, a boldogtalan kondásgyerekekről, aki becsapta a falut. Farkast kiabált, hogy kicserélje a falu népet, aztán szomberröbögött a segítségére sietett embereknek. De egyszer eljött a farkas és akkor hiába ordított kétségbeesetten, nem hitte el senki neki a veszedelmet, nem ment a segítségére senki.

Megdöbben az ember, ha arra gondol, hogy mi van a székelyföldi falvakban. A legtisztább vármegyékben, ahol alig van egy pár román család és egy pár szász, — Udvarhelymegeiben huszonöt olyan falu van a százharminczhat között, a melyek még bírták valahogy a csapást, a többi — tönkrement. És ennek a vármegyének van a legkevesebb kára. Nincsen mit aratni, nincs mit lokaszálni, nincsen már élet. Akinek van utiköltésére valója, az kívándorol, akinek nincs, az éhen pusztul.

Esztendőnk óta székelymentést kiabáltak, akciót szerveztek. Alaposan megmentették a székelyt. Egyetlen egy ember sem lett gazdagabb, s hogy csak a legaktuálisabb szempontot nézzük, egyetlen egy patakknak a szabályozása nem jutott az eszébe a hivatásos mentőknek. Most aztán itt van az igazi pusztulás, eljött a farkas. A segélykiáltásokat lelketlen közönnyel fogadja az egész ország.

Azért az igaz, őszinte szeretetért, hazafui alkesseredésért, mellyel ez a kis cikk meg van

írva, — még azt is megbocsáthatjuk a sorok írójának, hogy egyes dolgokban nincs tökéletes igaza. Ezt is érthetővé teszi az a néhány ezer mértföld, amely a hatalmas, izmos Amerika és kiaded Székelyországunk között fekszik.

Bethlen Gábor.

— A reform. kollogium ünnepe. —

Székeljudvarhely, nov. 8.

November 15-én lesz 300 éve annak, hogy Bethlen Gábor elfoglalta az erdélyi fejedelmi trónust. Nevét aranybetűkkel jegyezte fel Klio. Szelleme Génusz lesz, míg magyar sziv dobog a Kárpátok alján. Ki volt Bethlen Gábor? Elmondja a legkisebb történelmi tankönyv. Nevének fénye, varázsa eljut a legkisebb kunyhóig. Alatta élte Erdély aranykorát. Alig nyolcz-tíz éve mult, hogy Básta feldulta Erdélyt, koldussá tette a népet s Bethlen Gábor egy varázstűzésre nagygyá, batalmassá, híressé tette e maroknyi népet. A kicsiny Erdély hatalmas fejedelmének udvarában egymást érik a külföldi uralkodók követői, akár csak Hunyadi Mátyás viaeográfi palotájában. Soha nagyobb tisztessége nem volt a magyar névnek, mint Bethlen és a Rákócziak alatt. Egész uralkodása folytonos harc, de ő csak győzni tanult. Kezébe a királyi korona, többször királylyá kiáltják, de ő nem a maga nagyobb uraságát, csak nemzete és hite szabadságát kereni. Mikor győz, kész a békeségre, hogy tiszteletben tartás az ország törvényeit. Vallásához erősen ragaszkodik, de elmegy az idegen templomokba s senkit hitében háborgatni nem enged. A bibliát soha el nem hagyja s jelszava: Ha Isten volnánk, ki lehet ellenünk?...

Amíg caattog kezében a győzelmes fegyver, jelke a muzsákkal társalog s egyre viszi áldozatait a tudomány oltárára. Iskolákat alapít, tudós férfiakat hív be országába, mert tudja, hogy a tudomány a jövő biztosítója, a nemzeti nagyság fundamentuma. Mint igazi fejedeleml mindenekben maga jár elől jó példával. Kemény János így jellemzi Bethlen Gábort: „Esze, vitéz, kegyelmes, liberális, takarékos, munkában fáradhatatlan, haszontalan dolgokban idejét nem töltö, külső tekintetében országn, konverzációnjában nyájas, józanéletű, isteni szolgálóban nem tettett, de buzgó, szegényeken és könyörgőkön könyörülő, egyházi rendeket tiszteletben tartó, eklézsiákat építő, tudós emberek konverzációnjában, disputációk hallgatásában nyonyörködő, a hazafiaknak atyjok, a viléző rendeknek mind jó tanítójok, mind tükörük, de édes atyjok is stb.”

A mikor a vallási viszály feldulta Európát, a harminczéves háboru romba döntötte nagy Németországot, Erdélyben szabadságot élvezett minden vallásfelekezet. S míg II. Ferdinánd győzmes seregi minden szabadságot porba tiportak fel a Balti tengerig, Bethlen Gábor diadalmasan megvédte Erdély szabadságát s Magyarországot alkotmányát. Nagy volt „Gábor fejedeleml” és az idővel csak nőni fog alakja. Az igazi magyar nemzeti politikának kijelölté utját évszázadokra. Az ő szellem fogja a magyar nemzetet ismét nagygyá, híressé, dicsővé tenni. Az ő szelleme, amely nem ismer felebaráti szükkeblőséget, amely kész mindent a haza oltárára tenni, amely a munkában, tudományban és erős hitben látja a nemzeti jólét biztosítékát.

Bethlen Gábor trónralépésének 300. évfordulóján országzserte ünnepet ülnek. A ref. kollegium ünneppillyel áldoz a nagy fejedeleml dicső emlékének. Az ünnepély az intézet tornacsarnokában lesz nov. 15-én, szombaton d. e. 11 órakor, közetkező műsorral: 1. XC. szoltár. Énekl a közönség. 2. Imát mond Biró Sándor vallástannár. 3. Erős várunk... Énekl az ifj. énekkar. 4. Emlékezésedet tart Dr. Kósa János tanár. 5. Bethlen Gábor. Óda, irta Oláh G. Szavajja Groák László VII. o. t. 6. Schubert: Menuett. Előadja az ifj. zenekar. 7. Melodráma. Előadja Farkas László. 8. Hymnusz.

Lövészcsapatok a népeletben.

Székelyudvarhely, nov. 7.

A vármegyei Népművelési egyesület és a vármegyei Állandó Lövészbizottság buzgalkodásából egymásután szerveződnek a községekben az ifjúsági lövészcsapatok.

Érdekes perspektívát tár felénk egy ilyen gyakorlatozó csapat s a hozzá illő hangulatos keret, a falu vasárnap délutáni világa.

Rövid vonásokban, tanulság okáért vázlatát adjuk egy ilyen képnek. Déli barangszókor sietve végzi ebédjét a falu népe. Sietve, mert rövid idő múlva felhangzik a kürt s zászló alá hívja a fiatalágot. Csakugyan úgy is van. Markáns, pelyhedző állu legény kürtje reng végig a falu utcáin s az a zengő kürtész jobban parancsol, mint a bíró, a zsandár. Ha jó anya megkésétt a délebbédel, bizony ott is marad főzte az asztalon, ninca ki hozzá üljön. És gyűl a falu népe tarka vegyülékében, az Istenháza elé, meglátni ki lesz ma legény a gáton. A templom tere sajtáságosan tisztá s hol ezelőtt posványos pocsolják terjesztették a miázmatát, most porondnál van megtöltve. Ki töltötte meg? Azt mondják, a fiataltság. A tiszteletes kapuja előtt a község papja, tanítója, jegyzője tanácskoznak, hogy is menjen ma a rend és milyen sorban s ha megegyeztek felharsan a sorakozó vezényszava s fűrgén bontakozik a tömegből a fiatal sor a áll be önkéntesen a daliás oazlopba. Nehány katonás tisztelgés és menetelés a község vezetői előtt s kezdetét veszi a feszes katonai gyakorlat; miközben nagytiták az uoakát, apák, anyák a fiaikat, gyermekeket a bátyjukat, leány a mátkáját kutatja a százas csoportokban s feszült figyelemmel lesi a mozdulatokat: ki állja emberül a helyét. Aztán megindul a beszéd s mint a költő mondja: dagad, míg a gyakorlatozó csoport emberül állja helyét, sokkal jobban, mint a katonasorban, mert hát az a dagadozó beszéd önbecszerzet nevel és ad, ami aztán egyéb valami pallérozó munkát is végez a fiatal lelki világában. Mikor az ember látja ezt az ujdonsült dolgot, önkéntelenül is rá gondol a székely nép ősi hadakozó életére, mikor gyermekkorától a siring katonasímetet élt a történelmi időkben. Lám, lám a küldő változhat, de a természet megmarad s a modern idők e mai napjaiból is a multakra veti vissza sugarát. Hagyjuk azonban az elmélkedést s nézzük a következőket.

Rugalmas gyakorlatozás után gyöngyöző homlokú déli legények és fiatal emberek kezébe kerül a katonai puská s dirr-durr megy a versenylövés, nem arra, hogy ki többet, hanem ki jobban. Egy-egy találék után hatalmas zajban ünneplik a fiatal s kezét fogan veles a pap, tanító s nótárius uram is, no meg az obsitos őrmester urambátyám, ki a lövést vezeti, de az elismerést olyan katonai szűk marokkal szokta mérni. Kijut nyomában a dicsőségéből, mert a győztesre árad az elismerés melegsége aprajától-nagyjától. S megy tovább a játék, helyesebben mondva a komoly munka, nem szokta tréfára venni a dolgot egyetlen egy se — s bizony van találék bőven, pedig csak pár hete, hogy puskaforgatóvá lett a fiatal nép.

Mindennek vége szokott lenni. Itt is hamarosan befejeződik a verseny, ha az őrmester urambátyám ezirányu, nem épen kedvesen fogadott vezénylésre takarodót ívat. Egy-kettőre rendbeszedik az instrumentumokat s szabályos menetben mennek vissza a templomtérre, hol az estéli szűrkületben megejtett tisztelgés és a felügyelő vezető által megállapított eredményt kihirdetése után az esti harang szava kíséri nyugovóra az önkéntes katonákat.

Az ilyen falu között bátran haladhat az utas, fiaszót se hallhat a máskor zajos kocsából, csak egy pár elmaradhatatlan pipacsorru bányó motoszkál az asztal mellett, mint ahogy szokott lenni. Hát ti fiúk, székely apáknak tüzes vérd fiatal emberkék, csak bátran fogjátok azt a fegyvert. Edzett kar, erős szív és lélek kell nekünk. Keresztek az ezeket művelő eszközöket, önértettel végezzétek a ti felémelő, kedves szórakozás-

tokat s ha ezt tesztétek, higgyétek el, hogy az élet nehéz harcát ezerszerre könnyebben vívjátok, mintha arra a korcsma ködös levegőjében készülnétek előre.

G. I.

IRODALOM.

Mikszáth-Almanach 1914-re. „A parasztdajka, aki tometől rémekkel népesíti be a gyermek éjszakát és a lélekbuvár Iró, aki sötét indulatokat csibol ki hőse idegrendszeréből, ugyanegy czélt szolgálnak: édesebb és forróbb teszik a nappali verőfényt.” *Herceeg* Ferencnek, a „Mikszáth-Almanach” szerkesztőjének költői mélyeségű és emberbaráti melegséggel átfűtött előszavában — amely egyik legnagyobb társadalmi problémánk aktualitásához fűződik — olvashatjuk ezt a nagy igazságot, amely tulajdonképpen a mese, az elbeszélés, az irodalom feladatainak, törekvéseinek és céljainak művészi meghatározása. A Mikszáth-Almanach ez irodalmi kincsekből kiválogatta a legzebbeket és legértékesebbeket és ezekkel kedveskedik híveinek. A hódító új magyar irodalom teljes bü tükörképét megtaláljuk ebben a kötetben, amely a literatúránk minden irányát felöleli magába és az ezidei Mikszáth-Almanach novellái ragyogó és kifejező erejű dokumentumai az egész új magyar novella-irodalomnak. Az Idei Mikszáth-Almanachban olvassuk legértékesebb írásait a következő magyar íróknak: *Balla* Ignác, *Bársony* István, *Bede* Jób, *Biró* Lajos, *Bródy* Miksa, *Gárdonyi* Géza, *Iffy* Hegedűs Sándor, *Helldai* Jenő, *Herceeg* Ferenc, *Kosztolányi* Dezső, *Krudy* Gyula, *Lovik* Károly, *Lőrinczy* György, *Malonyay* Dezső, *Móricz* Zsigmond, *Nagy* Endre, *Pekár* Gyula, *Révész* Béla, *Szomaházy* István. A Mikszáth-Almanach Singer és Wolfner (Budapest, VI. Andrásy-ut 16.) kiadásában jelenik meg. Ára 2 korona.

HIREK.

Székelyudvarhely, nov. 9.

Halottak estjén.

Ezer kicsi mécs és gyertya lángja
Lobog ma a sírok fölött.
A máskor néma temetőbe
Zsibongó élet költözött.

Alinn kis lányunk sírja mellett
Meghatva búsan, sötétlenül
S szemöknél lassan harmatozva
Sok forró könny a hantira hull.

Szülő-szívöknök mennyi édes
Reményes álma fekszik itt:
Bimbó, amelyet szép virággá
Az élet már nem teljesít.

Egy kis, csicsérgő ajk lezárult,
Egy nefelejt szem kialudt,
Köt forge láb kitárt karokkal
Elének, felénk már sohas fut...

Virág van itt sok, — szinte érdő
Gardag özönöl ég a láng...
Szegényen is mi kincset érne,
Ha ő mosolyogna most reánk.

Szívünk a kis családért most is
De menyit mindenről lemond.
Am hogyha élne, több teherrel
Tán könnyebb lenne mind a gond...

És szokunk bú szokással...
De fogy a fény a sírokon
És hazaindul bánatával
Sok gyászban vélnék egyrokon.

Mi is megyünk. Az ég ivéről
Csillagazemek sok csaró int.
Megerőtök s elborult szívünkbe
A hit nyugalma száll megint.

Szemlér Ferencz.

Az erdélyi róm. kath. püspök a pápánál. Gróf *Mailáth* Gusztáv Károly erdélyi róm. kath. püspök a napokban Rómába utazott a szokásos beszámolóra. Ezen alkalommal erdélyi híveihez megbátoran szép és megleghangy bucsuszózatot írt. A főpásztor november 10-ére tér vissza Budapestre, a hol az országos katolikus naggyűlésen, az alkoholelles szakosztályon elnököl.

Egységes bírói és ügyvédi vizsgák.

Az utolsó hónapokban öszönével tették le az ügyvédjelöltek Marosvásárhelyen és Budapesten az ügyvédi vizsgát. A Székely-féle törvény ugyan is csupán ez év november 1-ig adott módot az új diplomás ügyvédeknek arra, hogy önállóan fródat nyilthassanak; a ki november 1-je után kapja meg az oklevelet, már csak ügyvédhelyettes lehet s két évi gyakorlat után nyithat csak irodát. Elképzelhető tehát, hogy mindenki teljes gőzerővel igyekezett arra, hogy levizsgázzon. Az új polgári perrendtartás életbeléptetésétől kezdve természetesen a törvényeszen is életbelép az új törvény s hármas bírói tanács előtt többé jelöltek az ügyvédek nem helyettesíthetik. Mivel pedig ügyvédhelyettesek egyhamar nem igen lesznek, maguknak a fiskálisoknak kell majd el látniok minden ügyet a törvényeszen, a jelöltek pedig szoruljanak a járásbíróiságra. Minden valószínűség szerint az fog ebből következni, hogy az elfoglalt fiskálisok kénytelenek lesznek ügyvédekkel alkalmatlan — ha akad ilyen — vagy pedig fiatalabb kartársakat társul venni az irodájukba. Azt mondanunk sem kell, hogy mibelyt az első ügyvédi vizsgát valaki leteszi és mint két évi gyakorlatra köteles ügyvédhelyettes jön haza: az ügyvédek valóságos hajtóvadászatot fognak indítani érte. Az ügyvédhelyetteseknek alaposan felozózik az ázaiójuk.

Ez évben Marosvásárhelyen kiadott ügyvédi oklevelek száma jelentékenyen meghaladja a *hatszázat*, a mely szám egy esztendő alatt alig fog visszatérni, annál is inkább, mert a vizsgák számában nagy csökkenés lesz. Örvendetes esemény volna a Székelyföld szempontjából az, hogy az új polgári rendtartás szerint Marosvásárhelyen is életbe lép az egységes bírói és ügyvédi vizsga, a mire *Bernády* főispán kijelentése szerint alapos kilátás is van.

Egy miniszteri rendelet. Az ország középiskoláinak vezetőit a közoktatásügyi miniszter érdekes rendelettel lepte meg. Eddig, mind mostanig az volt a szokás és a rend, hogy a kultuszminiszterium költségvetés alapján megállapított általányt bocsátott az állami középiskolák rendelkezésére. Az iskolai év végével nem ritkán nagyobb összeg felhasználatlanul maradt, a mit az igazgatók tatarozásra, könyvek és más iskolai szerek beszerzésére fordítottak. A miniszter most 160.487. számú rendeletében kijelenti, hogy az állam jelenlegi pénzügyi helyzetére való tekintettel, nem tartja megengedhetőnek, hogy tárczájának folyó évi kezelését hiteltulépéssel zárják le. Megengedhetetlennek tartja ezt annál inkább, mert a törvényhozás az előző évi hitellel szemben amugy is 27 millió koronával többet bocsátott a kultusz-tárcza rendelkezésére. Ennélfogva figyelmezteti a miniszter az iskolák igazgatóit, hogy engedély nélküli megrendelésektől és a rendelkezésre bocsátott általányok meg nem engedett felhasználásától pedig vagyonosi felelősség alatt tartózkodjanak még akkor is, ha a maradvány erre fedezetet nyújtana. A miniszter végül elrendeli, hogy az év végén felhasználatlanul levő maradványokat az 1897. XX. t. cz. 29. §-a értelmében ismétálják az állam pénztárába. A rendelet az iskolákban érthető meglepetést keltett.

Kinevezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdőtiszték összesített közdös rangsorozati létezámba ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnök gyakornokká *Zsomori* Ignác és *Kovács* Jenő végzett erdőészeti főiskolai hallgatókat Székelyudvarhelyre kinevezte.

Tanítók munkája. Mentünk amit menthetünk, ez a czél vezette a zetelaki tanítótestületet akkor, amidőn elhatározta, hogy a Népművelési egyesület céljainak megfelelően az ismeretterjesztés eszméinek egész erejével szolgálatába lép, s nemcsak előadásokat rendez, de a népkutatást a szó igazi értelmében megvalósítani törekszik. E végből a saját kebelében rendező bizottságot szervezett, a *Petres* Lajos tanító vezetése alatt helyi ifjúságból énekkart alakított. Első gyűlést f. hó 1-én közel ezer főre menő hallgatóságra való tekintettel a szabadban, az iskola udvarán tartotta meg. Ez első gyűlést és ezzel a gyűlések sorozata-

tát az énekar által előadott Hymnus után *Sebestyén* Mózes kanonok-plebánus nyitotta meg, mikor a gyűlésnek czélját ismertetve. *János Gáspár* beszédében kifejtette, hogy a földműves helyzetét megjavítani csak úgy tudja, ha nem elégszik meg azzal a tudással, hogy a nagyapáknak és ősapáknak elégséges volt a megélhetéshez. Ennek, majd szavaltat után a közönség a szótát elnéklése és *Sebestyén* Mózes kanonok lelkesítő szavai után emelkedett hangulatban hagyta el a gyűlés helyét.

Ref. egyházkerületi közgyűlés. Az erdélyi ref. egyházkerület november hó 8-án kezdődőleg tartja meg papszentelással összekötött őszi rendező közgyűlését. Székelyudvarhelyről a közgyűlésen részt vesznek az egyházmegye részéről: *Vajda* Ferencz esporea, *Sebesi* János, *Gyárás* Pál; a ref. kollegium részéről: *Ugron* János főispán, *Gönczy* Lajos, *Szabó* András, *Kovács* Dániel, *Szabó* Árpád és *Biró* Sándor tanárok.

Segélyezett kisiparosok. Két vármegyei kisiparos fordult segélyért a székelyföldi ipari miniszteri biztoshoz. *Szabó* András borsodi szabómesternak a gépében, *Tamási* Áron csehétfalvi asztalosnak szereszámban tett kárt a nyári árvíz, minek folytán segélyezésüket kérték. *Bernády* György miniszter biztos mindkettő részére 40—40 K-t utalt át a megye alispánjához.

Az erdélyi árvízkarosultak felszólítására Br. *Bánffy* Zoltánné elnöklése alatt az erdélyi hölgybizottság megalakult és védnökönő *Mária Josefa* cs. és kir. főhercegnő ő fenségét felkérte, a lakulási alkalmával megbízott az elnökség a károsodások mérvére vonatkozó adatok begyűjtésével, miért is most azzal a kérésrel fordultak *Sebesi* János alispánhoz, hogy a károsodás adatok alapján közölje, hogy a károsodás mily mérvű Udvarhelyvármegyében, mennyire sújtja a vármegye egyes részeit és a kisbirtokosoktól eltekintve, (kik élhető helyzetben vannak) mely vidéken, esetleg községben kell számítani arra, hogy erőteljesebb segélyakció szükségé fog bekövetkezni. Miután egyelőre csak tájékozni ohajtják magukat, sem számbeli, sem kimutatászerű adatokat nem kívánnak; tervük az volna, hogy a segélyre szorult vidék főszolgabírójával, esetleg körjegyzőjével közvetlenül tartásák fenn az összeköttetést a segélyezés szükségé esetében. Egyidejűleg közli a bizottság, hogy tárgysorejütké rendezésénél erdélyi házi ipari cikkek beszerzésével is segélyre szorultak támogatására ohajt lenni, miért is kéri, hogy jellegzetes erdélyrezi házi ipar készítmények beszerzési forrásairól őt tájékoztatni sziveskedjék.

Az ujonczok esküje. Házi ezredünk 3-ik zászlóaljához bevonult ujonczok és póttartalékosok 1-én, szombaton délelőtt 9 órakor tették le a katonai esküt. Az ünnepélyes felcseketési naktust az összes felekezetek templomaiban istentisztelet előzte meg. *Draszenovich* őrnagy lelkesítő beszéde után *Salamon* Béla főhadnagy felolvasta az eskümentát, melyet a legénység fennhangon ismételt. Az ünnepély végével a kivonult csapatok díszmenetben elvonultak az állomásparancsnok és a tisztikar előtt.

Az all. tanítóegyesület udvarhelyi járási köre f. hó 7-én Bikafalván tartotta *Rossondai* István székelymagyarosi tanító elnöklése alatt az évi őszi gyűlését. Gyűlés előtt *Bakcsi* János tanító tartott jól sikerült gyakorlati tanítást a törvényhozásról. Jegyzőkönyv felolvasás és hitelesítés után a népiskolai rajztanítás módszeréről és anyagáról *Paál* Sándor, a tanítók nyugdíjintézményének rekvizitőrjéről *Földes* Ferencz, a kántorság, mint mellékfoglalkozás cz. tételről *Molnár* Vilmos tanítók értekeztek. Jegyzőnek *Szatmáry* Lajost, aljegyzőnek *Szatmáryné* Sándor Ida tanítónt választották meg. Költségvetés megállapítása után *Gyermes* Mihálynak a fürdőrezervénvártasasg szervezési költségeire 50 kor. azavaztak. *Pünkösdi* László sándortelki tanító a tagok sorába felvették. Gyűlés után az ifjusági otthonban szépen sikerült s jó hangulatu közöbéd volt.

Birtokrendezések Udvarhelyvármegyében. Az 1908. évi birtokrendezési törvény hatása alatt Udvarhelyvármegyében a tagosítási munkálatok szüneteltek, a 122.031—VI 5. 1912, sz. földmivelésügyi miniszteri rendelet, mely felbatalmazza a minisztert arra, hogy az 500 K biztosíték letévesztés indokolt esetekben elengedheti, új lokést adott az ügynek. A rendeletnek április hóban történt kihirdetése óta 6 község — Homoródszentlászló, Karácsonfalva, Oklánd, Etéd, Székelyszombor, Bözdüjfalu — gazdái kérelmeztek a birtokrendezést. Tudomásunk szerint a 4 elsőben e hó 10—13-án tartja meg a miniszterium szakbizottsága a helyszíni szemlét. Reméljük, hogy mind a négyre kifogja mondani azt, hogy határuk alkalmas a tagosításra.

x **Két évtizedes kitünő hirnév** fűződik a Zoltán-féle csukamájolajhoz, amelyet emulsió sohse pótol. Hangzatos dicséretet ne téveszenek meg senkit és ha csukamájolajat kell adni a gyermeknek, csak a Zoltán-féle gondoljunk. Üvege 2 korona Zoltán B. gyógyszerárában Budapesten és a gyógyszerárakban.

Törvényhatósági biz. tagválasztások, mint jelentettük, megyszerte folyó hó 14-én tartatnak meg. Székelyudvarhely városi választási elnöknek a törvényhatósági bizottság imént tartott közgyűlésében Dr. *Keilh* Ferencz második főjegyzőt küldötté ki. Székelyudvarhely város az utóbbi választáson *Vajda* Ferenczet és *Pap* Zakor Józsefet küldötte a megyei törvényhatóságba.

Tartalékos tiszték főszenléje. A székelyudvarhelyi hadkiegészítő kerületi parancsnokság területén tartózkodó tartalékos tisztok számára kedden délelőtt 9 órakor tartották meg az évfonto szokásos tisztí főszenléjét. A szemle azzal kezdődött, hogy az állomásparancsnok beszédet intézett az egybegyűlt tisztetekhez, majd névszerint szólította fel őket. A jelentkezők könyveit átvizagálták és azután az elmúlt évben kiadott katonai rendeleteket felolvasták előttük. Azok részére, a kik a főszenlén bármily okból meg nem jelenhettek, november 14-én utószemle lesz.

Halálozás. *Szabó* Bandi 4-ik gimn. tanuló életének 15-ik évében f. hó 7-ikén elhunyt. A dorélt jó gyermek szülőit: Dr. *Szabó* Gyula pü. titkárt és nejét, ugyszintén testvéreit és számos roknt borított gyászba. Temetése ma délután 3 órakor lesz.

Közegészségügyi vizsgálat. A belügyminiszter megbízásából Dr. *Sörös* egészségügyi felügyelő folyó hó 5-én Székelyudvarhelyre érkezett, hogy a kolera elleni védekezéseket felülvizsgálja. Az egészségügyi felügyelő egyuttal alkalmat talált arra is, hogy a közkórházat, a járvány-kórházat, a vágóhidat, a hentesüzleteket is megtekintse. Dr. *Sörös* észleleteiről a 7-ikén, *Ugron* János főispánnal tartott ánketten — melyen résztvettek Dr. *Sebesi* János alispán, *Gottárd* János polgármester, Dr. *Lengyel* József megyei főorvos és Dr. *Kassay* Albert városi orvos — számolt be. Ezzerint a vágóhid köztiisztaságá állapotai szükségessé teszik, hogy a bevezetett átalakítási munkálatok mentől hamarabb keresztülvitessenek. A sétatér melletti gát sürgős kiépítése közegészségügyi szempontokból elengedhetetlen; a járvány-kórház kielégítő állapotban van. A sétatér mellett eltoruló bolt Küküllő meder kitisztítását, illetve lecsapolását elengedhetetlennek mondotta az egészségügyi felügyelő, egyben tudomásul vette, hogy az észreveteltelt dolgokban az intézkedések már korábbról be vannak vezetve.

Az idegenben tartózkodó állításköteleseknek és az állítási kötelezettségnek teljesítésére felzölitandó állításköteleseknek a külföldi lakczime rendszerint hiányos és ennek következtében az ügyiratoknak kiegészítés czéljából való visszaküldése idéztetik elő. Ebből kifolyólag a honvédelmi miniszter most rendeletet intézett a megye alispánjához, hogy utasítsa a járási tisztviselőket és a puhatólásat eszközlő közséégi előljárásságokat, hogy a külföldön tartózkodó állításkötelesek puhatólásánál szigoruan és pontosan járjanak el.

Kath. tanítók a távozó tanfelügyelőnél. Misem bizonyítja jobban *Hajdu* Ferencz kir. tanfelügyelő két éves működésének áldásos voltát, mint a vármegyei tanítótságg lehangoltasága, mikor a hivatalfőnökét távozni látja. Napról-napra csoportosan keresik fel a tanítók s vesznek bucsut a távozó tanfelügyelőtől. Legújában f. hó 4-én a kath. tanítóegyesületok küldöttségének elit csoportja tett bucsuzó látogatást, kiknek nevében *Gyurcsovecz* Károly úlkei tanító beszélt és köszönte meg a kir. tanfelügyelő működését, kiemelve, hogy nem tett különbséget soha a jelleg szerint tagozott tanítók között. A megoyilvánult őszinte tiszteletért és szeretetért a tanfelügyelő meghatottan mondott köszönetet.

Pusztuló községek. Szomorú dolog, de úgy van, hogy az utolsó évtized óta néhány vármegyei községben a lábrakapott fényűzés és könnyű élet utáni vágy az egyke rendszer pusztítását hozta magával — s már alig találunk gyermeket az ilyen községekben. Az iskolák nagytermei konganak az ürességtől, mintha kihaltak volna belőle az apró emberek — annyira elnéptelenedtek. Nagy szerepe jut az egyke rendszerben a vagyonhoz való görcsös ragaszkodásnak is, mert az emberek nem igen szeretik birtokaikat felaprózni. Igazán czélszerű volna, ha az arra hivatott tényezők figyelemmel kísérenék a népesedési statisztikát s a hol az egykének nyomára jönnek, ott az üzelmeknek gátat vetnének.

A Korcsolyázó-egyesület választmányja a napokban tartott ülésében tüzte ki az ősz közgyűlést és keziesítette elő annak tárgyait. Az egyesület vezetőségének nagy gondot okoz a pályának vizzel voló megtöltése, a mennyiben a gát elszakadásával a Küküllő szintje annyival alább szállt, hogy a pályához vezető árok szárazon maradt. A választmány szivattyuzással kíván a bajon segíteni, míg a pálya öntözéséhez való vízről egy ásanód kutból gondoskodik. A közgyűlésnek feladatát képezi az alapszabályoknak a viszonyokhoz való átalakítása is, a mennyiben az egyesület az utóbbi évek alatt a tennis és rodli sportok üzését is felvette. Daczára a jelentős beruházásoknak, a tagsági díjak emelésére a közgyűlésnek nem lesz javaslat téve. A közgyűlés ma, vasárnapra van kitűzve, ha azonban a tagok az alapszabályokban előirt számban nem jelennek meg, úgy a gyűlés 16 ikán délelőtt 11 órakor a Budapest szállóban lesz megtartva.

Uj segédjegyző. Oklánd község képviselő-testülete *Poporád* Daniel úrmösi helyettes segédjegyzőt a község segédjegyzőjévé választotta, s az uj segédjegyző ezt az állását november 1-én elfoglalta.

Szejkai agitáció javára. Az udvarhelyvármegyei tanítótságg áthatva a Szejkai-fürdő érdekében indított és folyamatban lévő nagy arányu, országos mozgalom biztos eredményének tudatától, a Tanító-egylet székelyudvarhelyi járásköre e hó 6-án tartott ülésében 2 drb részvényjegyzéssel és az agitáció költségeire 50 K adománnyal járult hozzá a Tanítók fürdője R. T. szervezéséhez. Követérese méltó példaadás.

x **Menthomol bonbonok** legjobbak a világon köhögés, rekedtség, hurut ellen. Hatásuk gyors és biztos. Millió ember használja, mert nagyon jó ízűek, a gyomrot, étvágyat nem rontják. Doboza 40 fillér minden gyógyszerárban és drogériában, de csak úgy fogadjuk el, ha a dobozon a „Menthomol“ szó és 4 gnóm alak látható.

Kath. tanítók gyűlése. A róm. kath. tanítóegyesület havasalji főkköre mult hó 30-án Kápolnásfalun tartotta ősz gyűlését. A gyűlést gyak. tanítás előzte meg. Tanítottak *Fasakas* József a történelemből a vérszerződés pontjait, *Fasakasné* Tankó Irma számtanból a 4-es tört. A gyermekek hazabocsáttatván, *Szabó* Antal székelyudvarhelyi r. kath. kántor, a kör elnöke. br. *Eötvös* József emlékezetéről tartva magas szárnyalásu beszédet — nyitotta meg a gyűlést. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után *Csiszár* Gábor a Vak című költeményt adta elő hatásosan, mire a tanítók bírálatát ejtette meg a gyűlés. Ezt követte *Gaál* Áron lövetei tanító felolvasása az értelmi neve-

lés, illetőleg az értelem fejlesztéséről. Jelentések és indítványok sora után a jövő gyűlés helye, tárgysorozata és ideje állapítottat meg. Gyűlés után egy mindvégig baráti és kollegiális szerezettől áthatott barátságos ebéd volt.

A villamos üzem helyreállott. Mintegy hat héttel ezelőtt a villamos telepen egyik gépjének főtengelye megropedett, minek folytán a gépet le kellett szerelni s ebből kifolyólag az áram szolgáltatást is korlátozni. Az új főtengelyt e háten helyre tették, s így az áram szolgáltatás a normális lett, vagyis egész napra kiterjed.

A munkásgimnázium a polgári Önképzőkör nagyteremben megkezdte működését. Hetenként, szerdán és pénteken este 8 órától fél 10 óráig folyik a tanítás. Eddig 47 hallgató jelentkezett, de ez a szám a jövő hét végéig, amikor a beiratásokat lezárják, emelkedni fog. A nagyközséget is érdeklő intézkedése a vezetőségnek, hogy a vetített képes előadásokon a tanfolyamra be nem iratkozottak is részt vehetnek 10 filléres belépő díj mellett. A nagybizottság szervezése, amelynek elnökségét *Ugron János* főispán vállalta, most folyik. A munkásgimnázium igazgatója *Bakócsné Kilyéni Erzsébet* polg. ink. igazgató, titkára *Dr. Hoffer András* ref. főgimn. tanár. Náluk lehet f. hó 14-én estig a tanfolyamra jelentkezni.

Új vadásztársaság. Székelykerteszturon a folyó évi július hó 12-én *Bartha Gábor* ottani szolgabíró elnöksége és *Dr. Nagy Sándor* közig. gyakornok titkársága mellett új vadásztársaság alakult. Az új vadásztársaság alapszabályait a földművelésügyi miniszterium is e héten érkezett leiratával jóváhagyta.

Letartóztatott kivándorlási ügynök. A kányádi csendőrrés hétfőn, 3-ikán, Homoródbenében letartóztatta *Márián Dávid* kivándorlási ügynököt. Még a múlt évben Amerikába vándorolt *Kovács Gergely*, ohonnan nemrégiben levelet írt Benében lakó Miklós nevű öccsének, hogy csak ereszkedjék ki ő is, mert a dolga jól megy; a mi pedig az utlevél megszerzését illeti, hát az gondot ne okozzon neki, mert annál mi sem könnyebb. Ime, csak nem régebben érkezett ide Iromión Irsia nevű legény, ki otthon utlevelet nem kapott, de bizony mégis csak itt van. A dolog úgy történhetik, hogy te is, Miklós öcsem, felkeresed *Márián Dávidot*, s ő majd a többi eligazítja. *Drács Miklós* kapott az alkalmon s hogy elmondotta tervét még két atyafának, már bárman keresték fel *Máriánt*, hogy kiszállítsa őket Amerikába. *Márián* rendben valónak találta a dolgot, s nyomban fel is vett fejenként 120 K-t az atyafiaktól, s utalványt is adott, hogy Budapestre érve, kinél jelentkezzenek, s az átvett 360 K-ból posta után 300 K-t elküldött *Dávid György* vendéglősnek Bécsbe, akivel minden bizonynyal üzleti összeköttetésben van. *Drács Miklós* és két társa aztán szépen vonatra ültek s fel is érkeztek szerencsésen Budapestre. Itt azonban kellemetlen meglepetés érte. Amikor ugyanis a vonatról leszállottak, a rendőrség fogadta ölelő karjaiba, amely aztán haza toloncolta. Az ügyben a jegyző által tett jelentés alapján a nyomozást a helyszínen *Bíró Dénes* tb. főszolgabíró ejtette meg. A kivándorlási ügynök, *Márián Dávid*, az ügyesség fogházában várja munkájának kiérdemelt gyümölcsét.

Méhészet haszna a mezőgazdákra. Erdekes kimutatást közöl egy méhészegyesület, melynek területén 17.000 méhcsalád van. Minden családból mintegy 10.000 méh röpül ki = 170.000.000; minden méh ha csak ágyezzer röpül ki naponként = 680.000.000; száz napon = 68.000.000.000. Ha már most minden méh visszértéte előtt csak 50 virágra száll, pedig többet látogat meg, egy a méhek egy éven át 3.400.000.000 virágot látogatnak meg. A megzállott virágokból átlag minden 10 virág közül ha csak egy termékenyített meg, ugy ez 340.000.000.000 megtermékenyült virágot jelent. Ha már most 5000 virág megtermékenyítésének értékét csak 1 fillérre becsuljuk, ugy a méhek minden évben 68.000.000 fillér, azaz 680.000 K közvetett hasznot hoznak, melyet eddig alig vet-

tünk figyelembe. Nevezett egyesület vidékén egy gazdára egy méhcsalád tehát 40 K értékkel bír.

Insóges tengeri kiosztása. A gazdasági felügyelőség a napokban küldötte szét az insóges tengeri kiosztására vonatkozó felhívását a községek gazdaköreihez. A gazdakörök előterjesztésére minden gazdaköri tag hozzájuthat az olcsó tengerihez, ha ez iránti kérelmüket, illetőleg jelentkezéseiket a gazdakörök elnökei utján a gazd. felügyelőséghez juttatják. Felhívjuk e körülményre olvasóink figyelmét.

Színházi hét.

Bucuzik a szinlapoztató... Még néhány nap és nem jelennek meg többé a falon a különböző szintű cédulák, nem fordulunk meg az utcán a színészek után (hogy a színésznőről ne is beszéljünk), nem gyűlünk esténként össze a „Budapest-szálló nagytermében” és nem nyitjuk tágra a szemünket mindenféle csodálatos historiká láttára. Hull s levél a saágról, mennek a színészek Székelyudvarhelyről és viszik magukkal a pénzünket és kedvünket. Főleg a kedvünket, mert pénzünk ugy sem igen volt és mert most bizonyára egy esztendeig nem kaczagunk mókáikon és nem lesz okunk sirni — a más baján, a mi olyan jól esik és a színház varázsának egyik titka. Szóval, hogy befejezzem ezen hangulatos bevezetést, egy néhány nap múlva ismét a csendes kisváros leszünk a zsuorokkal, a pletykával, sárral és hóval és vízvezeték nélkül.

Valóban érdemes rajta gondolkozni, fenn tudna-e tartani városunk, mondjuk, egy három hónapos szezon? Talán egyfolytában nem, de megszakításokkal, azt hiszem, kibírna egy esztendőben három hónapot. Az a rajongás és láz, mely egy-egy színházi estén kitör és nemcsak az ugynevezett intelligenciáink, feljogosít erre a hitre. Öröm látni, a mint egészen egyszerű emberek kipirult arccal verik össze a tenyerüket nagy gyönyörűségükben. Most tudtuk meg, a miben eddig kétkeltekünk, hogy a mi közönségünk igazi jó színházi közönség és ha eddig nem volt az, nem öbenne, hanem az istenben boldogult Szilágyi-társulatban volt a hiba. Azonban *Márfyék* belopták magukat a szivcbe és most, a mikor formálisán bucuzunk tőlük (már csak három érdemes előadás lesz), egész őszintén kiáltjuk feljűk: viszontlátásra!

A lezajlott hét általában jó előadásával elnémitotta bennünk a múlt héten hangoztatott kifogásokat. Most minden szép volt és jó volt, valahogy úgy apának éreztük magunkat, a ki bucuzik gyermekétől és megsimogatja a fejét és a világ legjobb gyermekének tartja, feledvén, hogy egy héttel ezelőtt alaposan elverte csintalan-ságáért.

Az operettek közül szombaton az *Elvált asszony*-t láttuk. Meséje és zenéje külön sok hasonló társánál, hogy ezuttal mélyebb hatást nem keltett, az előadás vonatottsága magyarázza. De azért tőrhetően mulattunk. *Kovács Hanna* szépen énekelt. *Stoll Béla* megint nagyon kedves volt, *Ivánfi, Fekete, Ladányi* és a többiek mind megállították helyüket külön-külön, csak éppen a tempó hiányzott az egészből.

Vasárnap este az *Evát* ismételték meg az elsőnél melegebb sikerrel. *Márfyné* anyi tapsot kapott, hogy egy egész szezonra elég lett volna. Hangja és toalettje ismét csodálatot keltett. Külön kiemeljük most, a miről a multkor megfellekedtünk, a második felvonás rendezését, mely meglepően elmés volt.

Hétfőn *As aranyos* ment harmadszor szűnni nem akaró uncillijával. Kedden láttuk a szini szezon egyik legjobb darabját a legjobb előadásban. *Bent az erdőben* a cizme Garvay Andor drámájának, a melynél megkapóbbra és mográzóbbra az újabb színművek közül nem emlíszünk. Mindegyike négy személy szerepel benne és nem lehet a darabba nagyobb dicséretet mondani, minthogy párbeszédeivel és az ezekbe főtött cselekvéssel állandóan ébren tartja érdeklődésünket, kifeszíti idegeinket, hogy aztán egy fejezecsappással véget vessen a komédiának. A dráma azért oly izgató, mert nem egy embernek, de mind a négy embernek a drámája, mind a négyen élet-halálra érdekelték benne. A remetségsébe vonult *Tarica*, a kinek egyhangu, életét megrontja egy bestia, *Ráchel*, a ki gonosz vérenek ösztönével halálnak halálával puszult el, *Florea*, az oláh lány, aki gyilkossá lesz szerelmében és *Werner*, a mérnök, a ki elvesztí asszonyát, kit még a pénznel is jobban szeret. A nagy tragédiák levegője lengi át e darabot és az egésznek irodalmi hangja, nyelvének nyers eroje

nem muló értékűek közé sorozza. A kitűnő előadás is hozzájárult a darab megértéséhez. *Tarica* szerepében *Rogos Imre* ismét olyan szerephez jutott, melyben beigazolta jeles tehetségét. Különösen drámai kitéréseiben oly hatalmas volt, hogy szinte egy fojtel megnőtt. A harmadik felvonás végén mindnyájunkat megrázott. A bestialis asszony szerepében ismét ragyogó alakítást láttunk *Zöldi Vilmtól*. Mindezt elhittünk neki, szinte azt is, hogy egy *ilyen* asszonynak joga van az önzésre, gonoszságra, mindenre. Csábitóan szép volt és mi megértettük *Taricst*, hogy mindent eldob érte. Ördögien gonosz volt és mi megértettük *Floreat*, hogy fejszét emelt rája. Hogy egy szóval fejezzük ki: kitűnő volt és aki látta, nem fogja elfelejteni. A véres oláh nő szerepében *Homokai Gabriella* remekelt. A nagy, bus elszántaság, mely ölni is képes, benne volt minden szavában, ő képviselte a darabban a fátmot és mondhatjuk, hogy méltóan képviselte. Jeles tehetsége, mely minden szerepkörre képesíti, ebben az alakban látott meg legtisztábban. A bányamérnököt *Rónai Géza* adta helyenként szintén igen jól.

Szerdán este *Kabare művészt* volt mérsékelt sikerrel. Föltétlenül tetezett azonban *Ladányi Mariika*, aki két románczot anynyi bájjal és érzéssel adott elő, hogy alig győzte megköszönni a tapsokat. Roppant mulatságos volt *Dolhika* szerepében *Stoll Béla*, akit egész éjszaka elhallgattunk volna. Mély hatása volt *Zöldi Vilma* két monológjának, *Bonyi Józef* igen szép énekének és szavalatának. *Székely Gyula* tüzes magyar nótáink. Rendkívül bájos volt *Deák Flóra* és *Róna Stefi, Ivánfi Jenő* feleségével együtt táncművészetét csodálhatta meg.

Csütörtökön este *Székely Gyula* jutalomjátékaként *A piros bugyellaris* ment szép ház előtt, amely egész este ünneplte a jeles művészt. Őt látván, szinte sajnáljuk, hogy a népszínmű nem divatosabb, így vigadni, busulni, énekelni, tánczolni mint *Székely Gyula*, kevesen tudnak már a magyar színpadokon. Csillag Pali alakjába igazságot és mélységet vitt nagy gyönyörűségünk telt benne. Baráti babérokoszuval lepték meg, a közönség tüntető szeretettel tapsolta. Jeles partnere volt *Zsófi* szerepében *Ladányi*, annivalaog kedves volt megint *Stoll, Rónai*, mint ispán, *Rogoz*, mint bíró jók voltak.

Pénteken este *Fekete László* jutalomjátékaként a világ egyik legkedvesebb operettjét a *Nebánsvirágot* adták zónában, zsufolt ház előtt. *Márfyné* lépett fel ekkor utóljára és olyan ünneplésben vett része, hogy azt hisszük, neki is emlékezetes lesz. És az ünneplést teljes mértékben megérdemelte. Anyi diszkrét báj, finomság és tökéletes készség volt játékában, amennyit e színpadon nem igen láttunk. A *Juci* és *Jani* románcza gyönyörű volt. *Fekete László* szintén sokat és melegen tapsolták, hasonlóan *Stoll Bélát* és *Ivánfi* akinek dicséretére nem vesztegetünk több szót. A fejedelemszöny szerepében megint pompás volt *Homokai*. Kitűnő karmester volt *Tolnay Béla*.

Szombaton a nagy érdeklődéssel várt *Mozi*-király. vasárnap ugyanaz, hétfőn *Buksi*, kedden *Az elnöké*. Azután vége.

— ss. —

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesületől.

Meghívó. 525—1913. sz. A gazdasági egyesület f. hó 25-én d. e. 10 órakor a vármegyház kistermében közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat. 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1914-ik évi munkaterv, ezzel kapcsolatosan az 1914-ik évi költségvetési előirányzat megállapítása. 3. A közgyűléshez szabályszerű időben — 4 nappal a közgyűlést megelőzőleg — írásban beadott indítványok, felebbeszesek tárgyalása. 4. Tisztújítás. (Elnök, két alelnök), 16 választmányi tagnak 1919. égy vál., három pótválasztmányi és három számvizsgálónak, a G. E. O. Sz.-be 5 kiküldöttnök 1916. decz. 31-ig terjedő időre való megválasztása. Erkölcsei tesületek egy írásbeli meghatalmazással öllátott tag által képviseltethetik magukat. A közgyűlést megelőző napon nov. 24-én d. e. 10 órakor a választmány is ölést tart a közgyűlési tárgysorozat előkészítése ügyében, melyre a választmány tagjai ez uton hivatnak meg. Székelyudvarhelyt, 1913. nov. 8. *Dr. Daniel Lajos*, g. e. elnök, *Hlatky Miklós*, g. e. titkár.

Szerkesztői üzenetek.

L. J. O. Kézhez vették. Egyéb okokból késik.

M. P. Nem, kérjük szeretettel. A nők hiúsága: erény. Alapjában nem más, mint tetemesi vágyás, vagyis alkalmazkodás az erősebb férfi kedvező indulatához. De más az, ha a nő hiúságának mindent feláldoz, szelímet öbraszt maga iránt, azt higonyolja és gyönyörködik áldozata szenvedéseiben. Akkor óvakodjék tőle, mivel annak a hölgynek sive nincsen. Amely hölgynek pedig sive nincs, az a maga nemében a legolcsóbb individuumok közé tartozik, s ha még oly fekete prémbe csillagotja is fehér vállait, fekete mint maga az ördög.

N. J. K. Csak a legritkább esetben.

Olga. Azt mondják: a fiatalberek szalsdnak a leányok után, és azt gondolják: a leányok szalsdnak a fiatalberek után.

B. J. H. Megvárjuk, hogy valamelyen intézkedés történik-e indítványa nyomán. Minek megelőzni és elrontani a dolgot.

Felolva szerkesztő: BECKER ALADÁR.

Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Értesítjük

az igen tisztelt fogyasztóközönséget, hogy a fő-tengely repedésből kifolyó gépjavitás elkészült és az áram f. hó 5-étől kezdve egész nap minden korlátozás nélkül lesz szolgáltatva.

Ganz-féle vill. r. t. üzemvezetősége.

Szám: 5006—1913. szb.

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán megüresedett siménfalvi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Az állás javadalmazása 1000 korona.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérésüket folyó évi november hó 12-ig hozzám adják be.

Székelyszeresztur 1913 évi okt. 31-én.

Pálffy Jenő, főszolgabíró.

Az igen tisztelt jegyző urak figyelmébe.

A földmivelésügyi miniszter urnak 58000-913. III/4. sz. alatt kibocsátott rendeletében foglalt Jelentés az állatbetegségről, Jelentés az állatellullásról, 8. számú Jegyzék fertőzött udvarokról, 9. számú Kimitatás betegség állásáról — nyomtatványok a Becsek D. Fia könyvnyomdában beszerezhetők.

Csak azoknak a cigarettázóknak a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillért többet kiadni:

Clubspecialité

120 lap 20 fillér

70 " 12 "

Adóbol 1000 hivély 70 "

Orvos tanácsára a hivélyek és lapocskák bronch- és szinnyomásá valamint szirupok, szinnyóvesszők, Ambrosiáknál van rá, de minden lapocskában is hivélyben benne van viszonyossá a vajjegy és a gyáros alárass. Modiano

Főraktár: Sterba Ödön m. kir. dohány nagyfőszedjében.

Rugyanta bélyegzők

jutányos árban megrendelhetők a BECSEK D. FIA könyvnyomdában.

Becsek D. Fia könyvnyomda

helyiségeit Kossuth-u. 14. szám alá helyezte át.

Szám. 1717—1913. végreh.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 6500 sz. végzése következtében Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Parajd és vidéke hitelszövetkezet, mint az orsz. központi hitelszövetkezet tagja javára 1100 K s jár. erejéig 1913. évi okt. hó 12 napján foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2480 K becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, lovak, hám, szekerek, széna, sarju és ágy-neműek stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. járásbíró 1913. évi V. 1000/2. számú végzése folytán 1100 K tőkekövetelés, ennek 1913. évi szept. 21. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltóújí és eddig összesen 163 K 87 f-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Felsőófalván végrehajtást szzeuvedők lakásán leendő megtartására 1913. évi november hó 21-ik napjának d. u. 4 órája, határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108 §-al értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elővvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Székeljudvarhely, 1913. évi no. v hó 5.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Olcsóbb lett a hus!

*Balassy Ignáca mészárszé-
kében naponta friss marha-
hus kilója 112 fill., sertés-
és borjúhus, kolbáss kapható*

1718—1913. végreh. szám.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 6496 sz. végzése következtében Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Parajd és vidéke hitelszövetkezet, mint az orsz. központi hitelszövetkezet tagja javára 1850 K s jár. erejéig 1913. évi október hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2580 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, lovak, hám, szekerek, sertések, foszujászéna, sarju, butor, sertések, szalma, tűzifa stbi nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a sz. udvarhelyi kir. járásbíró 1913-ik évi V. 997/2 számú végzése folytán 1850 kor. tőkekövetelés, ennek 1913. évi szeptember hó 21. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltóújí és eddig összesen 192 K 97 f-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Felsőófalván és Parajdon végrehajtást szzeuvedők lakásán leendő megtartására 1913. évi november hó 21-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Székeljudvarhely 1913. évi nov. hó 5-én.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Szám: 1509—1913. végreh.

Arverési hirdetés.

Alulírt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a prágai neustadti járásbíró 1913. évi b. II. 754/4 számú végzése következtében Dr. Max Halphon ügyvéd által képviselt Karl Philipp Pollák javára 13 K s jár. erejéig 1913. évi szept. hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1853 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: Butorok, lovak, szekerek, szánkók, szeszes italok, hordók stbi nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. járásbíró 1913. évi V. 763/2. számú végzése folytán 13 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi hó decz. 1-ik napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltóújí és eddig összesen 54 K 76 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Szentegyházásfaluban, végrehajtást szzeuvedők lakásán leendő megtartására 1913. évi november hó 18-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Székeljudvarhely, 1913. évi okt. hó 30-án.

Nagy Lajos kir. bir. végrehajtó

Védjegy: „Horgony”.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyult kőzvényről, csúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott doborba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ugyyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török lözsef gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerár az „Arany arszliánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

Feltűnő olcsó árak!

6 szem. étkező készlet	15 K-tól feljebb
12 szem. étkező készlet	30 " "
6 szem. teás készlet	7 " "
6 szem. kávé készlet	7 " "
Mosdókészletek	10 " "
Függő lámpák	5 " "
6 szem. vizes készlet	3 " "

Valamint itt fül nem sorolható minden-nemű üveg, porcellán, lámpa, képek, tükrök, házi és vendéglői berendezések, sport- és ntaozóccikkek, chinaozüst-árak és gyerek-játékok olcsó árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégtnél

Székeljudvarhelyen.

Villamos izzótestek:
Fémzálas 2 kor. Szénzálas 70 fillér.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű közönséget, hogy :: ::

férfi szabó-üzletemet

Bem-utca 1. szám alól ::

Deák-tér 14. sz. alá

(a Szabó György-féle hentes-
üzlet mellé) helyeztem át. ::

Továbbra is kérem a t. közön-
ség b. pártfogását. Tisztelettel

Bardocz Ferencz, szabó.

Kiadó lakás.

*Király-utca 24e. szám alatti lakásom
elköltözés miatt, azonnal kiadó, esetleg
eladó. Ösv. Kosma Tamásné.*

1716—1913. sz. végrb.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 6468 számú végzése következtében Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt a sz.-udvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet javára 680 K a jár. erejéig 1913. évi október 12-én foganatolított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 905 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, szekér, széna, rosta és borju nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. járásbíróóság 1913. évi V. 998/2 számú végzése folytán 680 K. tőkekövetelés, ennek 1913. évi aug. hó 20. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 117 K 77 f ben bíról-
lag már megállapított költségek erejéig Parajdon végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1913. évi november hó 21-ik napjának déli-
előtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hiva-
tataknak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, ezülség esotén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben sz elárverezendő ingóságokat mások is le- és felúfoglaltatták és azokra ki-
elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelyudvarhelyen, 1913. nov. 4.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Első varrógépraktár

Dus választéku s a legkiválóbb készítményű

varrógépek, löpor, disz- árak, vadászfegyverek

elsőgyártmányu szakmába vágó jól berendezett vas-
kereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése

Székelyudvarhely. Fiókiizlet: Székelykeresztur.

Kőbányai sör!!

A legjobb hírnevű BREMER-féle

„Korona” s „Dupla márciusi sör”

Első Magyar Részvény Sörfőzde

„Udvari” és „Goliát Maláta sör”

Kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Röslér és Gábor cégnél

Székelyudvarhelyt és Székelykereszturón.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók

és naponta frissen töltött palaczkokban

==== pontosan lesznek eszközölve. ====

Szám 839—913. vghtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az oklándi kir. járásbíróáságnak 1913. évi Sp. II. 131/3 számú végzése következtében Dr. János Domokos ügyvéd által képviselt Béres Robi h.-szentmártoni lakos javára 300 K a jár. erejéig 1913. évi augusztus hó 26-án foganatolított kielégítési végrehajtás utján le- és felül foglalt és 820 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: tehenek, borjúk, 2 ökör-tinó és sortés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró-
ság 1913. évi V. 531/2 számú végzése folytán 300 K. tőkekövetelés, ennek 1913. évi június hó 25-ik napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj

és eddig összesen 118 K. 60 fillérben bíról-
lag már megállapított költségek erejéig Lókod községben alperesek lakásán leendő megtartására 1913. évi november hó 13 ik napjának d. e. 9 órája hatá-
ridőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígér-
őnek, szülségeesetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felúfoglaltatták és azokra ki-
elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Oklándon 1913. évi szeptember hó 28.

Pollák Ignác, kir. bir. végrehajtó.

Szolid és pontos kiszolgálás.

GYÖNYÖRŰ, MARADANDÓ ÉRTÉKŰ ARANY ÉS EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAK

beszereszetők

ISZÁKOVITS BERNÁT MUÓRAS, ES
ÉKSZERESZNEI

Székelyudvarhelyt, Deák-tér 12. sz. (Pénzügyi palota mellett)

hol a legjobb és legszebb kivitelben kaphták eredeti OMEGA,
SCHAFFHAUSEN és CHRONOMETRE inga és zsebórák, arany és ezüst
ékszerek, gyűrűk, nyakékek, láncok, briliáns gyűrűk és fűgők.
Ezüst és alpacca díszítárgyak. Ezüst evészkészítők, domborművek,
jardínierek, állványok, komposz tálak, kávék és teákészítők.

Szemüvegek és mindenféle optikai szerek.

Mindenféle javításokat elvállalok és azonnal pontosan eszközlök.

Koczkázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Csak 50 kor.

I garnitur elegáns ebédlőkészlet
az alábbi összeállításban :

36	darab	lapos tányér
12	"	mély tányér
12	"	csemegés tányér
2	"	leves csésze
2	"	mártás csésze
2	"	mártás csésze alj
2	"	pecsenyés tál
2	"	kompótos tál
2	"	zöldes tál
2	"	tésztás tál
2	"	sótartó

Finomabb ebédlőkészletek, teák, kávék,
foktós készletek és üvegáruk nagy-
választékban legocsóbb árban kaphtók

Márk Testvérek
kereskedésében Deák-tér 14. szám)

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém tisztelt vevőim
becses tudomására hozni, hogy
folyó hó elsején :: :: :: ::

bőrkereskedésemet

a ref. kolleg. épüle-
tébe helyeztem át.

T. vevőim szives pártogását
továbbra is kérve, tisztelettel

KOVÁCS GERGELY bőrkereskedő.

Sz. 769—913. kj.

Hirdetmény.

Énlaka község kocsmaháza folyó év november hó 26-án d. e. 10 óraker a községházánál 1914. év elején kezdődő, három egymásután következő évre haszonbérbe adatik. Kikiáltási ár 450 K, melynek 10%-a bánatpénzül leteendő.

Énlaka, 1913. nov. 6-án.

Káli Albert, kjegyző. Biró János, kbiró.

Törv. védve.

Utánzatoktól óvakodjunk!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT
ellen nincs jobb, mint a valódi
MENTHOMOL-CUKORKÁK

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jó ízűek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik. A köhögést, ingeret, valamint a hangszálak kifaradását megakadályozzák, miért is énekesek, színészek, papok, szónokok állardóan használják.

Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj dűltésére és a dohányszag eltávolítására. Ár: 1 doboz 40 fillér. Kapható minden gyógyszerüzletben a drogeriában.

Vásárlásnál vigyázzunk a MENTHOMOL névre, melynek minden dobozán a fenti látható 4 gómba alakú rajta áll a lenn.

Gyár: **EGGER A. FIA,** Bécs.

Ritka alkalmi vétel míg az olcsó áruk raktáron vannak

Hirsch Rudolf kész ruha és divatüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. szám.

400 drb férfi finom és elegánsan szabott öltönyök K. 17, 20, 24, 29, 32, 38, 40, 45.

300 drb tartós min. átmeneti kabátok dubl szövet K. 17, 24, 29, 33, 38, 40, 46, 50.

200 drb férfi rövid kabát szörme gallér és béllyessel K. 20, 28, 33, 40, 46, 52.

500 drb női átmeneti kabát legújabb divatu K. 18, 22, 29, 33, 38, 42, 46, 50, 58.

100 drb női készítmű fekele és színes szövetből K. 28, 32, 37, 40, 45, 50.

200 drb női alj K. 7, 8, 10, 12.

800 pár finom tartós cipő K. 12, 14, 16, 18.

Míg ezen alkalmi olcsó árukból a készlet tart, kérem a n. é. vevőközönség szives pártfogását.

A varsági gyártelepen eladó egy 3, esetleg 4 szobás épülfélben levő falház A dereka fel van rakva, a többi munkálatokhoz az anyag kész. Felvilágosítást ad a székelyudvarhelyi m. kir. postafelügyelő ur.

Egy okos fej
minden alkalommal

Dr. DETKER-féle vanillin-cukor á 12 f.

használ a drága vaniliacső helyett.

Ez a legjobb fűszer tészta, kakaó és tea, csokoládé és krémek, kuglupf és mártások, tejszín, puding és torták részére.

Finom vagy cukorporral keverve mindeunemű tészta behintésére páralan és rendkívül kiadós, így kuglupf, fánk, császármarzsa stb.

1 csomag á 1 f., pótol 2-3 csövet. Mindenütt kapható millió recepttel. Tészta sütéséhez csak a valódi Dr. Detker sütőpor 12 f. használandó.

Elsőrendű kész butorraktár. :: :: ::

Asztalos, esztergályos és kárpitos műhelyek.

A m. tisztelt közönség szives figyelmébe ajánlom a legegyszerűbbtől a legmodernebb butorokkal :: felszerelt ::

butorraktáram

Saját asztalos-műhelyemben rajz szerint elkészítek bármilyen kivitelű butort. Minden egyes darabért garanciát vállalok. :: ::

Modern ebédlők. Kálószobák.

Szives pártfogást kér
Balázs Károly
butorraktáros és esztergályos.

Eladó háztelkek

A Fürdő-utcában, a Tábor-utcában, Solyosi- és Bálint-utcák folytatásában háztelkek részletfizetésre □ ölenkint 3—8 kor. eladók. Felvilágosítást ad: **Simó Mátyas** Székelyudvarhely Bethlen-utca.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

KAUCSUK-KOMPOZITÓVAL BEVONT RUGANYOS, VIHARBIZTOS ÉS IDŐTÁLLÓ SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

legjobb tetőfedéllemeze

Végtelenül tartós.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. -- Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható Székelyudvarhelyen:
GYERTYÁNFY J. FIAI UTÓDA
vaskereskedésében

THIERRY A. Gyógyszerész BALZSAMA

Utolérhetetlen hatása tüdő és mellbetegségeknek enyhíti a katarust, megazúntelt a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyulladás, elhárítást és gégébajokat megszüntet, valamint lást, különösen fiatalok gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altselti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő és elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, orv-asfogak, eszujbúzáknál, valamint az összes száj- és fogbetegségek, bőrféreg ellen megmozdítási a száj- vagy gyomorból eredő birt. Jóhatású pántüreggöcsök, meggyógyít minden sebet, sabbolyt, orvancsot, lástól eredő hólyagot, kolécs, szemölcsöt, égési sebeket, mehfagyott testrészeket, vart és kiütést. Főhatalmak ellen kitűnő hatása. Minden bántal különösen influenza, kolera és más járvány-knál közné legyen.

Irjunk:

THIERRY A Órangyal-gyógyszertárnak Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg 5 K 60 f. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

Megakadályoz a megazúntelt vérmérgesést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekgyógyásznál nőknél fájó szék, tájmagindítás, rekedés, anélomkomindnyodás ellen, Orban, felfürt lökésnél, sebeknél, dagadt végtagok, écsentés, felfürek, útsos, sztráin, lővés, vágás vagy zéródás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szor. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, sorát, lőke stb. kinővés, karbonkulus képződésnek, valamint RAK ellen, fereg, rekedés, körmegnyelés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknek előforduló felfürekésnél, vérkócsoknál, felfürekésnél valamint kipúllás esetén csecsemőknél stb. kitűnő hatása.

2 tégely ára 3 K 60 f. a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett kapható. Budapeston kapható Török József gyógytárban, valamint az ország legtöbb gyógyszerüzletben. Nagyban kapható Thalmyer és Seltz, Kochmeister utódnál és Radanovits Testvérek drogeriákban Budapeston. — Ahol nincs lakat ott rendeljünk közvetlenül.

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárából Pregrada, Rohitsch mellett.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSO

(Kugler és Társai.)

itt helyben kapható: Rösler és Gábor cégégnél.